

Săptămîna toleranței la Tîrgu-Mureș

Între 19-25 martie, Centrul Intercultural al Ligii Pro Europa a organizat o serie de manifestări culturale, civice și religioase sub titlul generic de **Săptămîna Toleranței**. Concepută în cadrul și spiritul *Anului Internațional al Toleranței*, respectiv al *Campaniei împotriva intoleranței, xenofobiei, rasismului și antisemitismului* - forma negativă fiind, pare-se, mai plastică și mai ușor de formulat -, seria manifestărilor și-a propus să faciliteze dialogul intercomunitar, contribuind prin aceasta la dezamorsarea tensiunilor și prevenirea conflictelor din regiunea noastră. Temporizarea manifestărilor nu a fost întâmplătoare. La cinci ani de la tragicele evenimente din martie 1990 mesajul manifestărilor este univoc, chiar dacă receptarea lor nu este întotdeauna întocmai. Programată în așa fel ca în fiecare zi să se desfășoare cel puțin un eveniment, **Săptămîna Toleranței** a reușit în felul acesta să polarizeze, cel puțin pentru o săptămîină, atenția cociadinilor și coregionalilor noștri. Potrivit prilej pentru reflexie.

De la început trebuie să observăm că intențiile și proiectele noastre, cum se întâmplă de fapt cu proiectele în general, au fost mai îndrăznețe, mai cuprinzătoare și mai coerente decît realizarea lor. Fiind însă prima încercare de acest gen - mărurie din care se poate deduce și dorința repetării acestui tip de festival și în viitor -, imperfecțiunile pot fi nu numai explicabile dar și acceptabile.

Săptămîna a fost clădită atît pe evenimente culturale cît și pe dezbateri, elementul comun, liantul propriu-zis, fiind DIALOGUL.

Masă rotundă: „Triunghiularul Toleranței”

Cele două zile “critice” ale Săptămîinii, ziua de 19 și 20, au fost dedicate dialogului politic. Masa rotundă intitulată “**Triunghiularul toleranței**” a adus la masa dialogului reprezentanții partidelor politice parlamentare (cu excepția celor extremiste) pe o latură a triunghiului, reprezentanții unor minorități naționale pe cea de a doua și unii reprezentanți ai societății civile, moderatorii de fapt al dialogului, pe cea de a treia. Absența observatorilor internaționali invitați putea fi ușor motivată prin timpul mult prea scurt care ne-a stat la dispoziție pentru organizare. După cum putea fi și printr-un exces de prudență (“diplomație”), în toil unei campanii isterice de presă. Prezența, totuși, a unor personalități politice și civice de talia *d-nei Doina Cornea, a d-lor Paul Philippi, Gabriel Andreescu, Horia Rusu, Markó Béla, Nicolae Gheorghe*, a asigurat discuțiilor un nivel cel puțin “european”.

A doua manifestare a Săptămîinii a constituit-o **Expoziția de carte a Editurii Kriterion** organizată în sălile Librăriei Mihai

Eminescu și deschisă de către directorul acestei prestigioase instituții culturale, dl *H. Szabo Gyula*. Timp de o săptămîină au fost expuse cărți din cele mai diferite domenii și editate în cele mai diferite limbi ale minorităților din România, unele bi- sau plurilingve, respectiv literatura unor minorități în limba română, unele din edițiile mai recente fiind puse și în vânzare.

Miercuri seara tîrgumureșenii au avut prilejul să se întâlnească cu poezia într-o ipostază mai originală, reunindu-se în Sala Mică a Palatului Culturii, unde un numeros grup de poeți ardeleni de cele mai diferite etnii și limbi, care sub titlul **Poezie și multiculturalitate**, au dialogat timp de mai multe ore, în limba română, în limba lor maternă și, mai ales, pe limba versurilor și cadențelor poetice. Sub “arbitrajul” *moderatorilor Ferenc Csörtan și Alexandru Cistelean* a evoluat o pleiadă a căror înșirare ne scutește de un inutil comentariu: *Ivan Miroslav Ambrus, Dagmar Maria Anoka, Slavomir Gnozdenovici, Kanyadi Sandor, Kovacs Andras Ferenc,*

Starea ecologică a râului Someș

În perioada 3-4 Martie 1995 s-a desfășurat la Satu Mare seminarul intitulat **Starea ecologică a râului Someș/Szamos**, care a avut ca obiect proiectul de cercetare ecologică a râului Someș/Szamos, realizat în comun de **Liga Pro Europa și Tisza Klub Szolnok** (Ungaria), desfășurat în perioada 20 iulie-5 august și 15 august-5 septembrie 1992.

Seminarul, care s-a bucurat de participarea unor specialiști ca **prof. dr. Claudiu Tudorancea, conf. dr. Manuela Dordea**, șef lucrări **dr. Fodor Alpár** (Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj), **dr. Mihăilescu Nicolae** (Institutul de Geologie București), **dr. Hamar József** (Tisza Klub Szolnok), **Kocsis Gáborné, Parragh Dénes** (Felső Tiszavidéki Környezetvédelmi Felügye-lőség - Ungaria), **dr. Petru Bănărescu** (membru corespondent al Academiei Române), **dr. Teodor Nalbant** (București), **dr. Szitó András** (Szarvas) ș.a., și-a propus prilejuierea unui schimb de vederi asupra responsabilităților care revin Parlamentului, Guvernului, Administrațiilor locale, întreprinderilor și organizațiilor neguvernamentale în protejarea eficientă a mediului înconjurător. La seminar au participat 142 de persoane.

În data de 3 martie, cu începere de la orele 17:00, a avut loc o întâlnire preliminară a specialiștilor prezenți, întâlnire la care s-a purtat o discuție privind depășirea fazei de cercetări multidisciplinare și înglobarea rezultatelor într-un studiu interdisciplinar sau chiar monografic. Participanții au căzut de acord că numai o asemenea abordare va da naștere la un studiu cu adevărat ecologic. Având în vedere faptul că o asemenea abordare presupune o cercetare instituționalizată s-a hotărât ca viitoarele proiecte (Cris 1995, Someș 1996) să fie realizate în colaborare (Universitatea Babeș-Bolyai, Liga Pro Europa Tîrgu-Mureș și Tisza Klub Szolnok). În acest sens s-a hotărât elaborarea de către Sárkány Endre și Claudiu Tudorancea a unei metodici pentru ca aceste rezultate să poată fi comparată și procesate pe calculator în vederea elaborării propunerilor de remediere ecologică și, respectiv, pentru stabilirea unor măsuri ecologice preventive.

S-a anunțat acceptarea proiectului înaintat la Regional Ecological Center (REC) Budapesta „An NGO Proposal for Establishing a Transboundary National Park in the Upper Tisza Region” la care vor participa NGO-uri din Slovacia, Ucraina, Ungaria și România. În echipa de hidrobiologi a acestui program partea română va fi reprezentată (în august 1995) de **Nicolae Gâldean, Constantin Drăgulescu, Sárkány-Kiss Endre**. Au fost fixate termenele pentru predarea lucrărilor (în limba engleză) despre Someș, care vor fi tipărite în acest an, cu fondurile obținute de **Tisza Klub Szolnok**.

Expunerile specialiștilor participanți la expedițiile de cercetare și-au atins scopul, provocând participanții la discuții. Luările de cuvânt au atras atenția printre altele și asupra neprezentării reprezentanților administrației locale, calificând negativ, și cerînd presei semnalarea acestui fenomen. S-au dezbătut și teme practice, ca, de pildă, pericolul reprezentat de consumul peștilor din apa poluată a Someșului. De cel mai mare succes s-a bucurat filmul realizat (de Videoklipp Studio - Tîrgu-Mureș) cu ocazia expedițiilor ecologice pe râul Someș și afluenții săi, care a prezentat într-o manieră cât se poate de elocventă starea acestor ape.

S-au stabilit contacte între parlamentari, agenții ale mediului din România și Ungaria și între catedrele de ecologie din Cluj și Debrecen, aceștia din urmă planificînd o primă întâlnire la Cluj în cursul lunii Aprilie 1995. Delegatul Parlamentului Ungar a invitat organizatorul din România la **Simpozionul Comisiei Mediului din 27 Mai 1995** pentru a argumenta necesitatea sprijinirii acestor expediții pe râurile comune.

Fișele de evaluare returnate organizatorilor atestă în proporție de 41% că seminarul și-a atins scopul pe deplin, în proporție de 53% că seminarul a fost un succes parțial și respectiv în proporție de 6% că organizatorii nu au reușit să mulțumească participanții. Cele mai frecvente recomandări au fost cele referitoare la reducerea numărului expunerilor și la asigurarea unui spațiu mai mare discuțiilor.

S.K.E.
B-B. L.

Joia Ligii-luna

Martie: Starea ecologică a râului Mureș

Rîul Mureș este un curs de apă cu o floră și o faună impresionantă pînă ce intră în Tîrgu Mureș. Însă cînd părăsește orașul este poluat în așa măsură încît majoritatea plantelor și animalelor sînt practic eliminate, locul lor fiind ocupat de dejecții industriale și de o multitudine de materiale poluante provenite din mediul urban.

Acest dezastru pentru mediu curge în aval, afectînd tot ce întîlnește în cale. Și deși efectele sale nu sînt direct resimțite de Tîrgu Mureș, anihilarea acestor efecte trebuie să pornească de la sursa lor: orașul și cei 150.000 de locuitori ai săi.

În acest spirit s-au adunat aproape 40 de elevi și cetățeni ai orașului la biroul din str. Căldărașilor nr.2 al Ligii Pro Europa, în data de 30 Martie 1995.

Adunarea a fost condusă de Dr. Sárkány-Kiss Endre, membru în Consiliul de Coordonare al Ligii. A fost proiectat un film despre starea ecologică a râului Mureș de la izvor pînă la revărsarea sa în Tisa, film produs de Tisza Klub Szolnok, Liga Pro Europa Tîrgu-Mureș și Videoklipp Studio Tîrgu Mureș. Filmul este realizat în limbile română, engleză și maghiară.

După vizionarea filmului *dl. Dr.*

BIBLIOTECĂ

Intrări în biblioteca LPE

Drepturile omului:

Institute for Human Rights, Abo University.

Social Rights as Human Rights

Societatea civilă:

Michel Wieviorka: Spațiul rasis-mului, Ed. Humanitas, 1994

Michel Friedman: Libertăți și răsunări ale zărilor și autorilor

AFT - Center for civic education: Universal Framework for teaching democracy

Minorități:

Mehmet Ali Ertem: Din istoria turcilor dobrogeni, Ed. Kriterion

Filozofie:

Andrei Marga: Philosophy in the Eastern transition, Biblioteca Apostrof, Cluj, 1995

Ecologie:

Hamar J, Sárkány Kiss E. : The Maros/Mureș River Valley, Szolnok - Szeged - Tîrgu-Mureș, 1995, TISCIA monograph series

Reviste, publicații periodice:

Health and Human Rights, nr.2/1995, **NZZ-Folio** nr.3/1995, **Revista română a Drepturilor Omului**, **Balkan-Warreport** 32/1995, **Euro Info** nr.3/1995, **Archipel** nr.3-4/1995.

Sárkány-Kiss Endre a prezentat o carte recent publicată de Tisza Klub Szolnok, care prezintă rezultatele unei expediții de cercetare ecologică româno-maghiară de-a lungul râului Mureș din vara anului 1991: **“The Maros/Mureș River Valley: A study of the geography, hydrobiology and ecology of the river and its environs”**. (Valea râului Maros/Mureș: Studiu geografic, hidrobiologic și ecologic al râului și a împrejurimilor sale) Volumul, care se constituie ca prima colecție de date de bază referitoare la starea și „sănătatea” râului Mureș, a fost publicat doar în limba engleză. Dr.Sárkány-Kiss Endre lucrează în prezenta la editarea unei variante prescurtate, de popularizare a acestei cărți, care se va publica în limbile română și maghiară. Volumul s-a bucurat de un deosebit interes printre specialiștii care au fost prezenți la adunare.

Discuțiile ce au urmat au prilejuit un schimb de idei și considerații asupra soartei râului și respectiv posibilitățile de contracarare. Cunoștințe directe, specifice, îmbogățite de vastă înțelegere bazată pe devotament față de un loc, față de o comunitate.

A-M. N.

Drepturile Omului în noua Europă

Acesta ar putea fi rezumatul concis al cursurilor Colegiului Democrației, desfășurate în luna martie 1995.

Trăim într-o epocă în care este foarte „modern” să vorbești despre drepturile omului. Despre drepturi cetățenești, drepturile persoanelor ca fiind determinantele regulilor sociale, s-a vorbit și în timpul Revoluției Franceze, dar a fost mai mult o filozofie decât o doctrină juridică. Doar după cel de-al doilea Război Mondial se vorbește pentru prima dată despre drepturile omului și de respectarea acestor drepturi,

dna Renate Weber, co-președinte al APADOR-CH

precum și de faptul că această respectare ar trebui să stea la baza relațiilor dintre state.

La primul curs, din 11 martie, doamna **Renate Weber** a ales ca tematică „**Drepturile Omului în noul context european și internațional**”.

Dînsa este avocat, co-președinte al organizației neguvernamentale **APADOR-CH** și director executiv al **Centrului de Drepturile Omului**, București.

În deschiderea cursului, dna Weber a prezentat contextul politic în care s-a înființat O.N.U., ca primă organizație internațională constituită cu scopul promovării și apărării libertății și demnității umane. La 10 decembrie 1948, la San Francisco, a fost adoptată **Declarația Universală a Drepturilor Omului**.

În continuare s-a trecut la o prezentare generală a unor documente importante care au menirea să aprobe drepturile omului și libertățile fundamentale. S-au amintit: - **pactele internaționale privind drepturile civile și politice; Convenția împotriva torturii și a altor tratamente sau pedepse inumane și degradante; programul de acțiune pentru Combaterea Rasismului și Discriminării Rasiale; Convenția pentru Statutul Refugiaților; Convenția pentru Eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeii; Declarația pentru eliminarea tuturor formelor de intoleranță și discriminare bazate pe religie și credință.**

România a semnat documente internaționale cu referire la drepturile omului, care s-au luat în considerare la elaborarea Constituției.

Ca o continuare a tematicii abordate la acest curs, în data de 12 martie - la cel de al doilea curs a lunii martie - doamna **Monica Macovei** a conferențiat pe tema „**Drepturile Omului și Legea Penală**”. Dînsa este procuror la **Parchetul General - Serviciul pentru Drepturile Omului** și predă **Libertatea presei și Drept comparat** la Universitatea particulară A.Z.R. din București.

La acest curs s-au abordat subiectele: *importanța instituțiilor de drepturile omului; documente internaționale ratificate de România; distincția dintre drept și libertate.* Ca ultim subiect s-a prezentat *Practica Comisie și Curții Europene pentru Drepturile Omului*, exemplificat cu 10 cazuri soluționate în materia libertății presei.

În etapa actuală a democratizării societății românești, pe lângă cunoașterea vastei problematice ridicate de drepturile omului, este important să ne familiarizăm și cu problemele construcției europene pe paln social și politic.

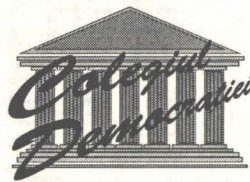
În acest context am invitat rectorul **Universității „Babeș-Bolyai”** din Cluj, pe domnul profesor universitar **dr. Andrei Marga** să conferențeze în data de 18 martie a.c. pe tema „**Modelarea noii Europe**”.

O problemă care se pune azi, este *cum anume se organizează această Europă rezultată în urma schimbărilor de după 1989*, care în mare măsură a revenit la organizarea ei tradițională, bazată pe o multitudine de state naționale și independente.

Cum se poate modela o Europă atât de pronunțat divizată, mai ales în Est, și cu o mișcare foarte puternică de unificare în Vest? Care sînt șansele de a se realiza o unitate europeană și o identitate europeană pe un fond istoric caracterizat de diviziunea în multe state naționale? Care sînt șansele de a forma o „națiune europeană” și ce înseamnă a gîndi european în acest context?

Iată întrebările la care a încercat să dea răspunsuri detaliate domnul rector Andrei Marga, astfel încît studenții Colegiului Democrației să înțeleagă mai bine destinul Europei noastre la sfîrșitul acestui mileniu.

K. Gy .

Colegiul Democrației

Proiectul vizează să ofere unui grup de 20 tineri țîrgumureșeni, deja activi în organizații școlare sau studentești și manifestînd o puternică motivație personală pentru cariere politice, juridice și diplomatice, cadrul propice aprofundării cunoștințelor despre statul de drept, democrația pluralistă, autonomia locală, drepturile omului, integrarea europeană. Proiectul urmărește totodată să stimuleze participarea tinerilor la activități publice, implicarea lor în sfera civică și politică. În subsidiar, proiectul contribuie - prin eterogenitatea etnică și confesională a studenților - la dialogul interetnic și comunicarea interculturală. Proiectul include cursuri susținute de personalități marcante ale vieții publice din România, ateliere practice în instituții locale și centrale, vizite de documentare la București și Budapesta.

Colegiul Democrației se bucură de finanțarea Uniunii Europene în cadrul programului Phare pentru democrație.

Un caz în drum spre Strasbourg

Un caz care a fost cercetat de Biroul pentru Drepturile Omului a Ligii Pro Europa și care se află în drum spre Strasbourg, este cel al dlui N.P. din Tîrgu-Mureș.

În scrisoarea adresată Comisiei Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului, dînsul declară următoarele:

„După cum reiese și din Livretul Militar seria Gd. nr. 081017, eliberat de Ministerul Forțelor Armate ale României în data de 22 aprilie 1959, în data de 4 octombrie 1944 am fost înrolat în Armata Română, Batalionul 3 Vînători de munte. În data de 15 noiembrie 1944, am luptat pe frontul de vest împotriva armatei hitleriste.

În prima zi de luptă am fost rănit și mi-am pierdut conștiința. Am revenit în casa unei rude. În memoria mea, acele zile de luptă, rănire, tratament medical au rămas în continuare șterse.

În data de 17 ianuarie 1991, conform reglementărilor în vigoare, am devenit membru al Asociației Veteranilor de Război (cu legitimația nr. M.F. 114195).

După apariția Legii nr. 49/91 din 29 iulie 1991, care acordă indemnizații și sporuri invalizilor, veteranilor și văduvelor de război, mi-am cerut și eu aceste drepturi. Deși art. 4 paragr. 2 al Legii nr. 49/91 prevede că «Dovada calității de veteran de război, precum și a perioadei de participare la război, se face de către persoanele interesate, cu acte oficiale, eliberate de Ministerul Apărării Naționale», deci și pe baza Livretului militar. Organul în cauză, Asociația Națională a Veteranilor de Război, Filiala Tg. Mureș mi-a solicitat alte documente, pe care trebuia să le procur din Arhivele Ministerului Apărării Naționale.

Împotriva acestei discriminări, am apelat în judecată.

Judecătoria Tîrgu-Mureș (dosar nr. 135/1992), prin sentința civilă nr. 4191 din 7 aprilie 1992 a respins acțiunea mea ca nefondată, motivînd că din arhiva care aparține de UM 02405 Pitești nu s-au depistat documente în legătură cu participarea mea în război, iar Batalionul 3 Vînători de munte nu figurează în nomenclatorul unităților care au

participat în război. Livretul militar a fost întocmit pe baza documentelor ținute la comandamentul teritorial nr. 6 Cluj. Cererea mea de a obține aceste documente a fost refuzată. Instanțele judecătorești din județul Mureș nu au cerut verificarea acestor documente de arhivă, din care ar fi putut să reiasă participarea mea în război. Totodată, numai pentru că sînt de naționalitate maghiară, deși nu am susținut niciodată că aș fi participat în război pe partea armatei maghiare, în sentința apar următoarele rînduri: «pentru cei care au luptat în unitățile armatei maghiare, nu se întocmesc forme decît după ce apare acordul încheiat în bază de reciprocitate cu Ungaria». Din aceste rînduri reiese ideea preconcepută și greșită a celor care au judecat acest caz, că cineva care aparține minorității maghiare din România nu putea să lupte în armata română.

Am înaintat recurs la Tribunalul Județean Mureș (dosar nr. 3208), considerînd că Livretul militar este un act oficial indubitabil, iar lipsa unității din nomenclatorul celor care au participat în război este un neadevăr pe baza căruia am suferit o judecată nedreaptă. Unitatea respectivă figurează în nomenclatorul întocmit de Ministerul Apărării Naționale pe pagina 21 al. 304. Prin sentința publică nr. 577 din 14 mai 1993 mi s-a respins cererea prin următoarele motive: din Livretul militar nu reiese că m-am înrolat voluntar în armata română (Legea nr. 49/91 nu acordă indemnizații decît celor care s-au înrolat voluntar), lipsesc alte acte doveditoare referitoare la participarea mea la război. Și din nou se fac referiri la apartenența mea etnică: «pentru cei care au luptat în unitățile armatei maghiare, nu se acordă aceste drepturi». Repet, fără să apară nici măcar posibilitatea ca eu să fi participat în război pe partea armatei maghiare.

Am înaintat recurs și împotriva acestei decizii la Curtea de Apel Tîrgu-Mureș (dosar nr. 284), recurs care prin sentința publică nr. 128/R din 20 decembrie 1993 a fost din nou respins, motivînd că la un om cu pregătire superioară (am

terminat Facultatea de drept din Cluj) nu poate interveni o amnezie, astfel cele spuse de mine nu reflectă adevărul, și se repetă motivația care s-a dovedit a fi neadevărată: că Batalionul 3 Vînători de munte nu figurează în nomenclatorul unităților participante în război. Sentința a fost declarată IREVOCABILĂ.

În data de 6 mai 1994, într-o sesizare adresată Ministerului Justiției am cerut introducerea recursului în anulare la Curtea Supremă de Justiție a sentințelor menționate. Scrisoarea mea s-a trimis la Parchetul General de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, de unde, în data de 10 februarie 1995 am primit un răspuns cu nr. 30885/7854/94 conform căruia mi s-a refuzat dreptul la recurs extraordinar, considerînd că nu sînt întrunite cerințele legale pentru exercitarea acestei căi extraordinare de atac.

Consider că mi-au fost lezate drepturile asigurate de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 6 paragraf 1 (*Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] de către o instanță [...] imparțială*) combinat cu art. 14 (*Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute în prezenta Convenție trebuie să fie asigurată, fără vreo deosebire întemeindu-se în special pe [...] apartenență la o minoritate națională*).

În decursul procesului nimeni nu s-a îndoit de veridicitatea Livretului militar emis de Ministerul Forțelor Armate din România, astfel nu s-a cerut o expertiză din care să reiasă că acest act este fals. Conform Legii nr. 49/91, după datele acestui act sînt îndreptățit la indemnizațiile prevăzute de lege. Din sentințele civile reiese discriminarea la care sînt supus datorită apartenenței mele etnice.

Vă rog să cercetați acest caz, pentru a verifica cele declarate de mine.

Menționez, că datorită neaplicării corecte a legii, sufăr (din anul 1991) anual o pierdere de 750.000 lei.“

(H.I.)

Săptămîna toleranței la Tîrgu-Mureș

(continuare din pag. 1)

Expoziția de carte a editurii Kriterion - librăria „Mihai Eminescu“

Lendvai Eva, Dumitru Mureșan, Alexandru Mușina, Eugeniu Nistor, Luminița Cioabă, Adrian Popescu, Anamaria Pop, Andrei Stefanko, Marius Weber, Joachim Wittstock.

În seria meselor rotunde, joi seara s-au întâlnit reprezentanții bisericilor și cultelor care, de această dată, sub titlul **Credință și toleranță**, au încercat să evalueze dimensiunile și limitele toleranței, raportate la canoanele propriei religii și la valorile umane universale, încercînd să arunce lumina înțelegerii și asupra eventualelor erori și contradicții sălășluind mai ales în tradițiile, desori prăfuite, ale bisericilor.

Tot joi seara, un eveniment cultural de excepție: **premiera absolută a coproducției româno-ungare**, recent laureată a Marelui Premiu a Festivalului Cinematografic de la Budapesta, **întitulată „Secția”**, în prezența unora dintre autori: regizorul *Gothar Peter*, operatorul *Vasile Vivi-Drăgan*, eroina principală, actrița *Nagy Mari*, precum și *producătorul român al filmului*, premieră urmată de o dezbatere pe marginea filmului vizionat.

Vineri seara, în fața unei săli a Teatrului Studio arhipline, poezia s-a întâlnit de această dată cu politica și disidența într-un duplex poetic *Mircea Dinescu-Szöcs Geza*, „ajutați” la chitară de *Csutak István*, o seară întitulată

„**Poezie și disidență**”, care va persista probabil încă multă vreme în memoria norocoșilor care și-au găsit loc în sală.

Sîmbătă dimineața o altă masă rotundă: **„Platforma prieteniei după 5 ani”**, o temerară încercare de reuni grupul celor 30 de semnatori ai *Platformei Prieteniei din 26 decembrie 1989*, intelectuali români și maghiari, și de a le pune astăzi întrebarea: ce

masă rotundă, dintr-un grup din care unii au decedat, alții au emigrat, iar alții nu se aflau în țară sau în oraș la acea dată, precum și tonul sincer de dialog civilizat, poate fi considerată încurajatoare. Propunerea unuia dintre participanți ca Liga Pro Europa să instituționalizeze și să permanentizeze acest dialog, a fost socotită demnă de reținut.

Concertul Extraordinar la Două Piane al maestrului *Dan Grigore* și al invitaților săi - tinerii pianiști *Octavian Arion* și *Csiky Boldizsar jr.* - purtînd titlul **„Dialogul generațiilor”** a constituit, totuși, apoteoza Săptămîinii. Atragerea maestrului *Dan Grigore* în Tîrgu-Mureș, după o absență de peste șase ani (și datorită facilitării punerii la punct a celor două piane ale Filarmonicii !) a umplut sala Mare a Palatului Culturii cum nu s-a mai întîmplat de mulți ani de zile, înregistrînd în analele culturale ale orașului un eveniment memorabil.

Dacă această Săptămîna de martie, acest eveniment cultural-civic înfăptuit de către *Centrul Inter-cultural* grație generozității *Fundației Heinrich Böll* din Germa-

Masă rotundă: „Credință și toleranță“

a mai rămas din ideile și spiritul acelei Platforme? cum a fost posibil tot ce a urmat după semnarea acestui document? ce speranțe ne mai pot lega de ideile cuprinse în acea Platformă astăzi? Participarea de 50% la această

nia, nu a fost decît un experiment, prin aprecierea succesului său și prin colaborarea autorităților locale ar putea deveni o permanență. O permanență profitabilă pentru toți CETĂȚENII cetății.

Sz. E.

SĂPTĂMÎNA TOLERANȚEI

19-25 martie 1995
Tîrgu-Mureș

PROGRAMUL MANIFESTĂRILOR

Masă rotundă: „Platforma Prieteniei la 5 ani“

Duminică, 19 martie, ora 16.00-19.00

Seminar: **TRIUNGHIULARUL TOLERANȚEI**

Salon Alb, Hotel Continental

Participanți: Markó Béla, Paul Philippi, Ondrej Zetochna, Ștefan Tcaciuc, Gabriel Andreescu, Doina Cornea, Marian Țața, Cs. Gyimesi Éva, Andra Rîșnoveanu, Tușnea Laurenția, Chereji Maria Teresia, Ștefan Hobai, Șolmoșan Iovanca Eliza, Ioan Mureșan, Nicolae Gheorghe, Nicoleta Bitu

Luni, 20 martie, ora 10.00-14.00

Seminar: **TRIUNGHIULARUL TOLERANȚEI**

(continuare)

Marți, 21 martie, ora 12.00

Vernisaj:

EXPOZIȚIE DE CĂRȚI ALE MINORITĂȚILOR

Librăria „Mihai Eminescu“

Invitat: Gyula H. Szabó, directorul editurii Kriterion

Miercuri, 22 martie, ora 17.00

Seară de poezie:

POEZIE ȘI MULTICULTURALITATE

Sala Mică a Palatului Culturii

Participanți: Ivan Miroslav Ambrus, Dagmar Maria Anoka, Luminița Cioabă, Slavomir Gnozdenovici, Kányádi Sándor, Kovács András Ferenc, Lendvay Éva, Draga Mirianici, Ivo Muncian, Adrian Popescu, Anamaria Pop, Andrei Stefanko, Marius Weber, Joachim Wittstock,

Joi, 23 martie, ora 16.00

Masă rotundă: **CREDINȚĂ ȘI TOLERANȚĂ**

Salon Alb, Hotel Continental

Participanți: Molnár János, Emilian Niculescu, Gheorghe Șincan, Bernath Sauber, Vass András, Silviu Negruțiu, Ilea Emanuel, Ilarie Benchea, Teodor Beldeanu, Visky Belá, Bustya Dezső

ora 20,30, Sala Cinematografului Tineretului

Prezentarea filmului SECȚIA, regizat de Gothár Péter, imaginea: Vasile Vivi-Drăgan, film laureat al Marelui Premiu al Festivalului de la Budapesta din 1995

Vineri, 24 martie, ora 18.00

Seară de poezie: **POEZIE ȘI DISIDENTĂ**

Sala Studio a Academiei de

Artă Teatrală

Participanți: Mircea Dinescu, Szócs Géza, István Csutak

Sîmbătă, 25 martie, ora 10.00

PLATFORMA PRIETENIEI LA 5 ANI

-masă rotundă.

Salon Alb, Hotel Continental

Participanți: Béres András, Ioan Calion, Radu Ceontea, Fülöp Dénes, Gálfalvi György, Jánosházi György, Káli Király István, Markó Béla, Ion Ilie Mileșan, Augustin Morar, Tőkés András.

Sîmbătă, 25 martie, ora 19.00

Concert extraordinar la două pianе:

DIALOGUL GENERAȚIILOR

Sala Mare a Palatului Culturii

Interpretează: Dan Grigore și invitații săi: Octavian Arion și Csíky Boldizsár jr.

Afișul Săptămîinii Toleranței - grafică: Mana Bucur

Democrația în viața cotidiană

În cursul lunii martie, activitatea Filialei din Satu Mare a Ligii PRO EUROPA s-a concentrat pe elaborarea și susținerea mesei rotunde intitulată „**Democrație în viața cotidiană**”. Această acțiune face parte dintr-o serie de ample acțiuni - mese rotunde și seminarii susținute atât în Satu Mare, reședința de județ, cât și în orașele Carei, Tășnad, Negrești-Oaș - desfășurate sub genericul „**Promovarea multiculturalității - factor de prevenire a conflictelor**” program care a debutat în toamna anului trecut, urmînd să fie finanțat de Comunitatea Europeană.

Conducerea din Satu Mare a Ligii Pro Europa a considerat că prin activitatea sa, dar mai ales prin susținerea acestui program, este nevoie să se deplaseze și în orașele din județul Satu Mare, tocmai pentru a crea posibilitatea pentru cît mai mulți cetățeni să cunoască ideile promovate de această organizație non-guvernamentală, pentru a dialoga pe marginea problemelor stringente ale cotidianului.

La masa rotundă intitulată „**Democrație în viața cotidiană**”, care s-a desfășurat în ziua de **24 martie 1995**, în orașul **Tășnad**, invitații Ligii Pro Europa au fost doamna **Dagmar Maria Anoca**, lector universitar la catedra de limba și literatura slavă din cadrul Universității București și domnul **Csörtán Ferenc**, directorul Direcției Minorității din Ministerul Culturii. Moderatorul acestei mese rotunde a fost doamna Anamaria Pop, co-președinta Ligii Pro Europa, Filiala Satu Mare.

Interesantele prelegeri susținute de domniile lor au fost ascultate de peste 30 de participanți, care chiar și după trei ore de dialog viu și consistent, mai aveau de clarificat idei, de precizat noțiuni, de pus întrebări. Iată cîteva spicuri din cele spuse de doamna **Dagmar Maria Anoca**:

- De-a lungul istoriei, nu numai forma, dar și conținutul conceptului de democrație s-a schimbat. Altceva era democrația în Grecia Antică, alta a fost democrația propusă de Revoluția franceză și alta a fost democrația proletară.

- Orice concept trebuie aplicat și în practică, iar felul cum se constituie în instrument și într-o valoare cu consecințe pragmatice, se regăsește în forma de organizare a statului, a guvernării, a aplicării unor drepturi, a funcționării unor instituții.

- Viața cotidiană este un întreg în care se regăsesc miturile, politicul, istoricul, esteticul, învățămîntul, etc., adică, ea este forma cea mai elementară a omului, în fond.

- Democrația în viața cotidiană este și dreptul de a fi bine informat și de a nu fi supus la poluare de informații, de a nu fi obligat să accepte situații kitsch.

- Democrația în viața cotidiană devine un cod de omunicare, de stabilire a legăturilor inter-umane. Dacă nu deținem un cod comun care să ne permită să ne înțelegem și fără limbă, nu putem comunica și ne înțelegem greșit.

- Cred că democrația în viața cotidiană este de a te crampona de anumite drepturi și de a cere altora să-și ceară drepturile.

- În 1873, **Academia regală din Berlin** a lansat o întrebare către cercetători, și anume: „*De ce limba franceză a devenit universală și prin ce o merită?*” Poetul Heinrich Heine a dat următorul răspuns: „*E de-a dreptul o bucurie să te lași înghiontit la Paris doar pentru a putea savura farmecul scuzelor ce îți se aduc.*”

Tot pe marginea tematicii propuse, domnul **Csörtán Ferenc** a conchis următoarele:

„În Europa, noțiunea de democrație există de peste 2000 de ani. Pornind de la noțiunea de democrație și ajungînd la noțiunea de drept, în secolele trecute dreptul se numea

privilegiu. La începutul secolului trecut s-a pronunțat deja noțiunea de drept universal. Drept universal înseamnă că nimeni nu mai are privilegii, deci, la ora actuală, într-un sistem democratic modern, nu mai sînt privilegiați. Dacă în secolele trecute un sistem politic, un sistem de stăpînire căuta să impună interesele celor privilegiați, la ora actuală s-a schimbat complet sensul demersului politic, fiindcă acum deja toți sînt, prin drepturile lor, egali și universali, părtași la societate, la spațiul politic.

- Democrația se învață permanent și niciodată nu va fi însușită perfect. Toți trebuie să ne zbatem, să căutăm să facem ca lucrurile să funcționeze mai bine pentru că niciodată nu vom fi apărați de greșeli.

- Libertatea înseamnă, de fapt, singurătate. Un om liber e acela care decide singur pentru el. Dacă pînă în '89 aveam șefi, secretari de partid, acum, dintr-o dată, descoperim că nu mai gîndesc alții pentru noi, că noi trebuie să devenim propriul nostru șef, propriul nostru secretar de partid.

- *O societate civilă se compune din oameni liberi, deci din oameni simpli, din indivizi, de a deveni cetățeni.*”

Iată, deci, cîteva noțiuni lansate în discuție în cadrul mesei rotunde intitulată „**Democrația în viața cotidiană**”, acțiune care, precum aminteam a avut loc la Tășnad. Participanții (consilieri, lideri de partide, cadre didactice, medici, tineri, întreprinzători, reprezentanți ai administrației locale, etc.) au dialogat deschis, sincer într-un mod civilizată (chiar și atunci cînd s-a discutat contradictoriu), conștientizîndu-se, astfel, diferite alternative demne de luat în considerație privind redresare situației actuale din România, precum și reclădirea societății civile.

A. P.

În luna martie 1995 a apărut un nou periodic mureșean. Nimic deosebit pînă aici. De menționat, însă, este faptul că **ICS** este primul și singurul periodic studentesc de cultură și atitudine socială din ținut. El a apărut datorită entuziasmului unui grup de studenți - pe cale de a se constitui într-o asociație studentescă - sprijiniți din punct de vedere financiar și tehnic de Liga Pro Europa. Revista conține articole în care sînt exprimate opinii ale studenților referitoare la unele probleme importante ale vieții studentești mureșene ca de exemplu: destinațiile pe care le primesc spațiile din Casa de Cultură a Studenților (articol ce poartă titlul sugestiv: „*Casa de*

Revista ICS

O nouă publicație studentescă

(*in)cultură a studenților*”), rolul biroului de poliție situat în campusul universitar, posibilitățile de recreere ale studenților Universității din Tîrgu-Mureș; interviuri cu personalități ale culturii românești: **Alexandru Paleologu** și **Mihai Șora**; veți putea lectura pagini interesante despre teatru, artă, religie, istorie, muzică, interculturalitate, o pagină a elevilor de liceu, hobby-uri. Și, desigur, veți găsi și prezentarea **grupului ICS**, inițiatorul acestei reviste.

În cadrul colectivului de redacție

putem regăsi studenți de la Universitatea de Medicină și Farmacie, Universitatea Tehnică, Academia de Artă Teatrală - Tîrgu-Mureș avînd corespondenți și din alte centre universitare cum ar fi Brașov, București, Sibiu. Redactor șef: **Marius Ichim**, student la Facultatea de Drept Administrativ din cadrul Universității Tehnice - Tîrgu-Mureș.

Grupul ICS a inițiat și *Universitatea de Primăvară*, o manifestare culturală în cadrul căreia s-au desfășurat deja două activități, și anume: seara de poezie „**Poezie și disidență**” și masa rotundă „**Din Europa spre Europa**” ambele organizate în colaborare cu Liga Pro Europa.

Activitatea Biroului pentru Drepturile Omului din perioada 1 ian.-31 mart. 1995

În primele trei luni ale anului, Biroul pentru Drepturile Omului a fost contactat de peste 70 de persoane cu diferite probleme și au fost deschise 10 dosare pentru anchetarea unor cazuri. Totodată am continuat urmărirea unor cazuri, cum ar fi cel de la Hădăreni, care nu s-au soluționat încă. Un caz, care a fost urmărit și de noi, se va trimite în următoarele zile la Comisia pentru Apărarea Drepturilor Omului din Strasburg.

Ca reprezentant al Biroului pentru Drepturile Omului, am participat la seminarul **Cadrul legislativ și practica judiciară în protecția minorităților naționale din România** (organizat de Liga Pro Europa) cu referatul *Cîteva considerații cu privire la practica judecătorească în Tîrgu-Mureș*, la seminarul **Mass-media și minoritățile** (organizat tot de Liga Pro Europa) cu referatul *Semne de naționalism în presa locală tîrgu-mureșeană în perioada 1 iulie 1994 - 1 februarie 1995* (urmărim în continuare aceste semne de naționalism), la masa rotundă *Medierea și prevenirea conflictelor comise în grup* (organizat de Federația Romilor din România). Am fost invitat totodată și la un seminar la Ljubljana, Slovenia, organizat de Amnesty International cu titlul Human Rights Education, dar, datorită dificultăților de la frontiera croată nu am putut să particip la acest seminar.

Problemele cele mai frecvente cu care ne întîlnim se leagă de terenuri care au trecut în proprietatea statului, iar redarea lor vechilor proprietari întîmpină unele greutăți. Totodată aceste cazuri sînt cele care aparțin doar tangențial de activitatea noastră, așa încît ajutorul acordat de noi nu este, se pare, pe măsura așteptărilor solicitanților.

Prezentăm aici cîteva cazuri, care, în opinia noastră, merită și atenția presei. Am menționat că unul dintre cazurile pe care le-am studiat se va trimite la Comisia pentru Apărarea Drepturilor Omului din Strasburg. Este vorba de cazul lui N.P., care, după datele livretului militar, a luptat în al doilea război mondial în armata română. Cu toate acestea, i s-a refuzat recunoașterea calității de veteran de război. A apelat la justiție, pierzînd însă toate procesele: la judecătoria, la Tribunal, la Curtea de Apel din Tîrgu-Mureș, după care dl. N.P. a apelat la Parchetul General de pe Lîngă Curtea Supremă de Justiție, de unde a primit, la fel, un rezultat negativ. După ce au fost epuizate toate căile interne, considerînd că acest caz se încadrează în cele prevăzute de Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dl. N.P. dorește să apeleze la ultima soluție, cea de a în judecată statul român. Doresc să menționez că după semnarea Convenției sus-menționate, fiecare cetățean al României poate să recurgă la această metodă de a-și cîștiga drepturile, dacă a epuizat toate căile interne, și de la ultima decizie a Parchetului General nu a trecut un timp mai lung de 6 luni.

Un alt caz cu care ne-am ocupat, și merită atenția presei este cea a doamnei F.I., care s-a plîns la biroul nostru, susținînd că a fost molestată și amendată pe nedrept de organele CFR, pe considerentul că bagajul dînsiei ar fi avut o greutate peste limita admisă. Doamna F.I. a plătit în total o amendă de 73.300 lei. Plîngerea trimisă către Divizia Comercială a Regionalei CFR Cluj a fost returnată doamnei F.I., iar sesizarea Ligii Pro Europa, trimisă Ministerului Transporturilor a primit un răspuns din partea Direcției Generale Comerciale Călători din cadrul SNCFR, din care ni s-a comunicat că singura greșeală a organelor de poliție TF a fost neaplicarea unei noi amenzi de 50.000 de lei doamnei F.I., pentru comportare necivilizată. Deși în scrisoarea dnei a figurat și lista martorilor la amenda contestată, a fost audiat doar șeful de tren care a aplicat amenda.

În luna februarie am fost contactat de un grup de părinți, a căror copii sînt obligați să frecventeze orele de religie, deși în mod normal ar trebui să li se asigure alternative. Am semnalat această stare anticonstituțională la Inspectoratul Școlar Județean Mureș, dar scrisoarea noastră din de 27 februarie 1995, înregistrată la Inspectorat cu nr. 1110/28.02.1995, a rămas fără nici un răspuns.

Un alt caz, care afectează probabil un număr mai mare de locuitori din Tîrgu-Mureș ne-a fost semnalat de dna. F.K. Dînsa a dorit să amplaseze o firmă bilingvă, dar Consiliul Municipal Tîrgu-Mureș a refuzat cererea motivînd că inscripția

"trebuie ... să respecte prevederile Constituției". Deoarece Constituția României prevede, conform art. 11, al. 1 că: *"Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte."*, iar după art. 20, al. 2 *"Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale."*, trebuie să menționăm că România a semnat la data de 1 februarie 1995 **Convenția-cadru pentru protecția minorităților naționale**, a cărei art. 11 al. 2 stabilește următoarele: *"Părțile se angajează să recunoască fiecărei persoane aparținînd unei minorități naționale dreptul de a expune în limba sa minoritară însemne, inscripții și alte informații cu caracter privat, vizibile pentru public."* (**Raportul explicativ al Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale** arată că *"Expresia cu caracter privat se referă la tot ceea ce nu are caracter oficial"*). Folosindu-ne de această conferință de presă, apelăm la toți cetățenii care au dorit să amplaseze firme multilingve și cererea lor a fost refuzată, să se adreseze biroului nostru.

Ultimul caz la care dorim să ne reflectăm, ni s-a semnalat în data de 14 martie, cînd o familie din Sighișoara a protestat cu o pancardă în centrul orașului Tîrgu-Mureș. Poliția municipală, considerînd că momentul nu este prielnic pentru un astfel de protest, a invitat familia la o discuție, ridicînd membrii familiei într-o dubă și ducîndu-i la Poliție. Comandantul Poliției județene a discutat cu membrii familiei, și, considerînd că spiritele sînt încordate în Tîrgu-Mureș, le-a sugerat că, deși au dreptate, ar trebui să nu continue acțiunea de protest. Oricum, rezolvarea problemei nu intra în atribuțiunile poliției. După informațiile pe care le deținem, Poliția Județeană din Tg. Mureș nu a încălcat dreptul cetățenilor de a protesta, ci a convins oamenii că momentul acestei manifestări nu a fost bine ales. Dar, după ce familia s-a întors în Sighișoara, membrii acesteia au fost reținuți pînă la ora 23 pentru investigații, punîndu-le unele întrebări de genul "cine a confecționat pancarda?", "cine a ținut-o în mînă?", "cine a conceput textul pancardei?", "cine a avut ideea protestului?", menite să sugereze vinovăția celor implicați în acest protest. Răspunsurile date la aceste întrebări au fost consemnate ca declarații, supuse la semnarea membrilor de familie. În ziua de 16 martie 1995, unii membrii de familie au mai fost reținuți timp de trei ore de Poliția Municipală Sighișoara, fiind ridicați de la locuințele lor de mașina poliției. Cu această ocazie, li s-a adus la cunoștință că problema lor se va rezolva doar atunci cînd nu vor mai manifesta.

Trebuie să adăugăm aici și cîteva considerații în legătură cu experiența noastră referitoare la corespondența cu unele instituții de stat. În special organele locale, deși cerem înregistrarea scrisorilor noastre, refuză orice răspuns. Am depus de exemplu o serie de scrisori la Prefectură, pînă în momentul de față nu am primit nici un răspuns. Totodată am observat că nu numai noi, dar și persoanele particulare ale căror scrisori au fost înregistrate, nu primesc răspuns în termen de 30 zile. Propunem tuturor cetățenilor care se adresează cu diferite plîngeri instituțiilor statului să păstreze o copie a plîngerii și să ceară aplicarea unei ștampile cu numărul de înregistrare acordată de instituție. La corespondența noastră cu organele centrale - de cele mai multe ori - primim răspunsuri. Astfel, în cazul în care de repetate ori ni se refuză un răspuns din partea instituțiilor locale, sîntem obligați să înaintăm plîngerile instituțiilor centrale.

I.H.

BIROUL PENTRU DREPTURILE OMULUI

al Ligii Pro Europa, cu adresa în Str. Călărașilor nr. 2 are ca scop monitorizarea respectării drepturilor omului din România, oferind totodată consultanță juridică gratuită celor care au suferit nedreptăți din partea unor organe de stat sau ale administrației locale.

PAGE 1: *The week of tolerance* - a summary description of March's main cultural event in Tîrgu-Mureş, organized by the Pro Europe League:

Sunday - *About Tolerance: a debate*

Monday - *About Tolerance: a debate* (continuation of the round-table)

Tuesday - *Bookfair* - Kriterion Publishing

House: *The Literature of the Minorities*

Wednesday - *Poetry & Multiculturality: The Poetry of the Minorities*

Thursday - *Faith & Tolerance: ecumenical debate*

- The Romanian first vision of *The Section*, a movie directed by Gothár Péter, winner of the Grand Prize at 1995 Budapest Festival.

Friday - *Poetry & Dissidence*, poems written and recited by Mircea Dinescu and Szöcs Géza.

Saturday - *The Statement of Friendship* after five years

- *The Dialogue of the Generations* - Piano concerto. Solists:

Dan Grigore, Octavian Arion, Csiky Boldizsár Jr.

PAGE 2: *The Ecological Situation of the Some^o River* - a seminar held at Satu-Mare, on the 25th of February, by the local branch of the Pro Europe League, and financed by The Heinrich Böll Foundation.

PEL's Library: New entries

PAGE 3: *College of Democracy*: an educational program of PEL, financed by the European Union. A resumé of the course held in March.

PAGE 4-5: *The Week of Tolerance*, continuation from page 1.

PAGE 6: *Democracy in the daily life* - summary of around table held in Satu-Mare, organized by LPE's local branch, financed by the European Community.

Reviews - ICS magazine, edited by the Students Cultural Initiative, financed by PEL, with the support of the National Endowment for Democracy, USA.

PAGE 7: The activity of PEL's Human Rights Bureau, in the first three months of 1995.

PAGE 8: *Environmentally Friendly Economical Development* - report of a member of PEL which has participated at EFED's conference held in Szolnok, Hungary, organized by Tisza Klub.

Environmentally Friendly Economical Development

Municipiul Szolnok, reşedinţa judeţului Jász-Nagykun-Szolnok, a fost în perioada 10-12 martie 1995 gazda conferinţei **EFED**, organizată de **Tisza Klub Szolnok**, cu sprijinul financiar al **Fundaţiei Friedrich Naumann** din Germania.

Conferinţa - la care a fost invitat şi un reprezentant al **Ligii Pro Europa** - a avut oaspeţi din Albania, Slovenia, Cehia, Slovacia, România şi Ungaria.

Temele referatelor au acoperit o gamă extrem de largă, de la abordări teoretice generale (George Româncă - Bucureşti, România) şi specifice (Hajdú Zoltán - Tîrgu-Mureş, România) pînă la discutarea în amănunt a unor chestiuni practice ca ecoturismul (Tarja Mihalič - Slovenia) sau metode de împăduriri pentru stabilirea unui echilibru al apelor solului în Cimpia Tisei (Nyíry László - Ungaria).

România a fost foarte bine reprezentată numeric (avînd 3 referenţi), clasîndu-se pe locul 2 la acest capitol, fiind devansată doar de gazde. Din păcate nu se poate afirma aceleaşi lucru despre calitatea materialelor româneşti prezentate. A fost probabil eşecul conferinţei momentul în care reprezentanta unui institut de specialitate din Bucureşti nu a ştiut să răspundă întrebărilor puse de auditoriu. Existau trei explicaţii posibile: emoţia, cunoaşterea precară a limbii engleze sau lipsa cunoştinţelor de specialitate.

Noblesse oblige - nimeni nu a anchetat motivul real.

„Tricolorii“ au înregistrat şi un pseudo-succes tipic autohton prin expunerea unui plan de acţiune - foarte complex de altfel - care a arătat o influenţare directă de către NGO-uri a deciziilor guvernului şi a comisiei pentru Strategie şi Reformă în România. Din păcate nu a reieşit din expunere dacă planul de acţiune este funcţional sau este doar în fază de proiect. Nu s-a primit un răspuns concret şi edificator nici la întrebarea pusă în acest sens. Trebuie să adăugăm că expunerea a aparţinut unui reprezentant al unei instituţii de stat. Cel mai curios lucru a fost faptul că expunerea a fost calificată ca foarte interesantă de mulţi participanţi. Desigur, dinşiu nu puteau şti că (la activităţile organizate de NGO-uri deseori nu participă reprezentanţii autorităţilor - vezi Info Pro Europa 2/95; 3/95 - şi că) expunerea este în flagrantă contradicţie cu realitatea românească, că hotărîrile guvernului nu sînt influenţate nici de părerea Curţii Constituţionale (taxa de trecere a frontierei).

Conferinţa a fost organizată în sala de comunicări a Casei Tehnicii (Technika Háza) în condiţii tehnice excelente. Referatele ţinute în limba engleză au fost traduse la cască simultan în limba maghiară.

Participanţilor li s-au distribuit în mod gratuit borşuri, magazine şi alte materiale cu teme ecologice, dintre care trebuie să amintim aici volumul în limba engleză: *The Maros/Mureş River: The geography, ecology and hydrobiology of the river basin and its environs*, rezultat al colaborării dintre Tisza Klub Szolnok şi Liga Pro Europa, Tîrgu-Mureş, publicat cu sprijinul Fundaţiei Friedrich Naumann, Germania.

Ca o concluzie finală putem afirma că această conferinţă a fost foarte interesantă. S-au prezentat unele realizări practice şi s-au recomandat metode - de asemenea practice - de soluţionare a diferendului dintre dezvoltarea economică şi protecţia mediului înconjurător, problemă cît se poate de importantă în Europa Centrală şi de Est.

Dezvoltarea economică a regiunii noastre este o chestiune care preocupă întreaga populaţie şi, implicit, nu poate fi vorba de o desconsiderare a sa. Protecţia mediului - în general - nu este considerată a fi o problemă arzătoare. Însă, neglijată, ea are - şi va avea în viitor - consecinţe deosebit de grave care se vor repercuta mai ales asupra dezvoltării economice. Din păcate, importanţa protecţiei mediului este percepută deocamdată doar de un număr restrîns de indivizi.

Conferinţele, întîlnirile de acest gen, au menirea de a diminua acest contrast şi nu putem decît sperăm că vor reuşi să-şi atingă scopul.

B.-B. L.

 Liga PRO EUROPA
Tel/fax: +40-(0)65-168549
Redactor: Liviu Vănuş;
Tehnoredactare: Niculae Gabriel; Anne-Marie Nicoară (A-M.N.);
Editare texte: Kacsó Judit-Andrea. Sárkány Kiss Endre (S.K.E.)

La redactarea acestui număr au colaborat: Kovacs Gyöngyver (K.Gy.), Szokoly Elek (Sz.E.), Istvan Haller (I.H.), Anamaria Pop (A.P.), Borbely Laszlo (B-B.L.),